

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetési minden cs. k. postahivatalnál, e lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Árú évnegyedre 3, félévire 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy hasábról egy sor után 4 pkr-ért közölhetők; folytonos hirdetések 10 pkr-ig elengedhetők. Mindenki hirdetésre 15 pkr bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatok sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

A PÉNZ.

III.

Olvasóim egy része tán vádolui fog, hogy a mostani pénz-változás körüli észrevételeim hosszabbra nyulnak a Sz. Dávid zsoltáránál: de más része tudom, hogy szívesen veendi, ha a mi keveset részint a mások, részint saját kiszámításaim után az új és régivé válódó pénz viszonyának könnyebb meghatározására felhozhatok, azt közreadni, s közhasznosítani nem késem.

Az egész tárgy igen csekély dolog matematikusok előtt, s azok előtt is, kik a számolással nem éppen csak elemeit ismerik, de miután az emberek legnagyobb része nem csak nem szám tudor, de éppen rossz számító; habár lapunk olvasói közé nem az emberek nagyobb söt Erdélynek is egy igen parányi része tartozik, mégis, úgy hisszük, a köznek használunk, mert a végén is minden kis eszme vagy gondolat, ha lap útján közvetlenül nem is, de ajkáról ajkra elmegy a nagy többséghez.

II-ik cikkemben egy pár táblázatban kimutattam a régibb, s újabb pénznemeket, azoknak kölcsönös értéket, s táblázatot adtam a krajczárok, és forintok részletes átváltoztatásáról; minthogy azonban ezen táblázat eltérhet, hasznosnak vélem a gyors föbéli számvetés könnyítésére, némely módokat ajánlani.

Legtöbb bajunk nekünk erdélyieknek, hol az új pénz később jön általános forgalomba, azzal lesz, hogy a pengő forintokat és kroat tudjuk gyorsan átszámítani új forintokká, és kroatokká.

A forintok gyors átváltoztatására nézve egy számítást ajánlok, melyet még az általán láthatott pénz-ismertető röpiratokban seholy láttam.

Ezen számítás szerint I. ha a régi forintok összegéből új forintok összegét akarjuk előállítani, vesszük a régi forint összegének számszerinti felet; ezen félrészt adó számot új forintnak gondolva, vesszük az így gondolt összeg-

nek $\frac{1}{10}$ részét, s ezen tized részt hozzá adjuk a p. forintok számához, s a felvett összeg annyi új forintot, s krt. tesz.

Tudni akarom 100 pfrint hány új forint? 100-nak fele tesz 50, ezen számot vesszem 50 új forintnak és már ennek $\frac{1}{10}$ részét tesz 5-öt, ezt hozzá adom a pfrintok összegéhez, s lesz 105 frint. Tehát 100 pengő forint egyenlő 105 új forintoz.

Ötvennek számszerinti fele 25, ha ezt 25 új forintnak vesszem, ennek tizede 2 fr. 50 kr. (új pénzben értve) tehát 50 pfrint tesz 52 fr. 50 krt. új pénzben, 18 pfrint hány új forint? 18-nak fele 9: — 9 ausztriai forintnak 10-ed része 90 új kr. tehát 18 pfrint tesz 18 új kr. 90 új kr.

Ennél gyorsabb, s könnyebb számítást nem lehet tenni; oda értve, hogy össze ne vétsük a 10-ed részt mindig az ausztriai pénzláb mértéke szerint gondolni a melyben 100 kr. = 1 frint pengő.

A legkönnyebb föbéli számítás módja még az, hogy a pfrintok összegét 5-el sokszorozzuk, s a mennyi szám úgy kijön, annyi krajczárt teszünk a régi forintra, hogy az új forint értéke előálljon. Például 10 pfrint hány új forint? 10-et szorozva 5-el, — 50: tehát 10 pfrint = 10 új frint 50 új kr., vagy is 10 és fél forint új pénzben, 100 szorozva 5-el tesz 500-at, 500 új kr. tesz öt új forintot, tehát 100 pfrint egyenlő 105 új fr.

Ezen számítással igaz, hogy minden új krnak $\frac{1}{5}$ része vész; de ezt apróbb pénz-forgalomban csak nem lehetne fizetni; nagyobb összegeknel pedig a szak-röpiratok szerint lehet pontos számítást tenni. Az előbbi, általam ajánlott számvetés szerint pedig, a tiszta szám, s minden vesztes nélkül áll el.

A pengő krajczárosokat, következőképp számították ki új krajczárokká:

Az átteendő számnak felét és ezen félrésznél is felét összeadjuk, s kijön az új kr. viszonya a pengő krhoz. Például: 10 pkr. ennek fele 5, s ennek fele $\frac{1}{2}$ = öszv. 17 $\frac{1}{2}$ kr. Tehát 10 pengő kr. tesz 17 $\frac{1}{2}$ új kr. 6 pkr. fele 3, ennek fele $\frac{1}{2}$ = ösz-

vesen 10 $\frac{1}{2}$ kr. Tehát 6 pkr. annyit tesz, mint 10 $\frac{1}{2}$ új kr.

II. Ha új forintok, és krajczárok összegéből akarjuk gyorsan a pengő pfrintok, s kroat összegét kiszámítani; itt könnyű számítás csak megközelítő, de nem tiszta számokat kapunk, a mi azonban kisebb forgalomban nem sokat tesz.

Egy új forint 57 és $\frac{1}{100}$ pengő krt. tévén, látni való, hogy az új forint a pengőnél szinte egy ezüst garassal kevesebb értékű; e szerint ha minden pengő forintról egy ezüst garast leszámítunk, előáll az új forint; Például: 10 új forint mennyi pfrint tesz. Levonunk a 10 forint után 10 garast, azaz 30 krt. marad 9 forint 30 kr. tehát ezen számítás szerint 10 új forint tesz 9 fr. 30 krt. (valódiilag pedig 9 fr. 31 $\frac{3}{4}$ krt.) pengő pénzben. 50 új forintot kér a kereskedő a kelmejeért, nekem régi forintaim vannak, mennyit kell fizetnem? Levonok 50 garast 50 régi forintból, vagy is 2 pfr. 30 pkr., s fizetek 47 fr. 30 pkr.

Különb, hogy a zárjel közti vesztes kiegyenlítve legyen némileg, czélszerű minden 10 forint után egy krt. részünkre visszaszámítanunk, s ekkor a vesztes 100 pforinton csak 4 kr.

Ha új krt. kérnek tőlünk valamely árucikkért, s régivel kell fizetnünk, ezt kell megtartanunk: minden páros-számu új kr. annyi pengő egyes és annyi heted krt. tartalmaz, a mennyi ő maga. Például:

2 új kr. tesz 1 és $\frac{1}{7}$ pengő krt.

4 — — 2 és $\frac{2}{7}$

10 — — 5 és $\frac{3}{7}$

14 — — 7 és $\frac{4}{7}$ a mi annyi mint 8.

Ezen kulcs szerint a páros számokon könnyen mehetünk. A páratlan számmal pedig, mindig vegyük az az előtti páros számot és adjunk hozzá még $\frac{1}{7}$ -et (minthogy 1 új kr. $\frac{1}{7}$ pkr. tesz) és a szükséges számot kivesszük. Például: ha kérnek tőlünk 23 új krt, vesszük 22-nek felét, azaz 11-et és $\frac{1}{7}$ -et (a mi annyit tesz mint 1 és $\frac{1}{7}$) tehát találunk 12 és $\frac{1}{7}$ krt., ehez hozzá tesz-

szük még a fennebb említett $\frac{1}{7}$ -et, s lesz egyenlő $\frac{1}{7}$ -hez vagyis 1 és $\frac{1}{7}$ -hez — tehát az egész összeg lesz 13 és $\frac{1}{7}$ kr., s így 23 új kr egyenlő 13 $\frac{1}{7}$ régi krhoz.

Ennyit tartottam még szükségesnek elbeszélni azon tisztelt olvasóink érdekében, kik véletlenül, az általunk már közreadott táblázat nélkül, találnának apró vásáraitra kimeni, vagy pedig azt minden kisded alkalommal elővonni restelenék. Ezeknek helyes alkalmazásából amaz feleslegessé is válik.

Egyszersmind értesülvén, hogy országsszerint némely házaló zsidók, népünknek az új pénzzel ismeretlenségét felhasználva, már az új negyed-forintosokat az utóbb veretett ezüst huszasok helyett adják elebb, s minthogy az új negyed-forint csak 14 $\frac{2}{7}$ -pkr-ot tesz, tehát a ki azt régi huszas helyett fogadja el, szinte $\frac{1}{3}$ -át veszti pénzének, a mi a végén sokra megy; hogy ezen csalásnak útját álljuk, mai lapunk mellett szétküldjük az új pénzek alak és színminőség, és mekkorasági hű másolatát, mely kiadónk Stein könyvnyomdájának dícséretére válik a csinos, és pontos kiállítás érdeméért. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Dózsa D.

Kolozsvár. — Kormányzó herczeg ő magasságánál, Kolozsvár polgársága, fényes faklyás zenével tisztelgett tegnapi este.

KÜL- ÉS BELFOLDI LEVELEZÉS.

Göttinga, szept. 1858. (Folytatás.) — Nem lesz talán érdektelen, ha történetéből is kiemelünk egy-néhány sort. Az első századokat homály fedi, hihetőség cheruskok, brukterek és kottok voltak a Harz legrégibb lakói. Később az 5-dik században a szászok birtokába jutott, míg Nagy Károly császár őket a magasabb hegyekre szorította. Végre meghódolnak a szászok s a keresztény vallás elterjedésével templomok, kolostorok épülnek mindenfelé. A 10-dik században I. vagy Madarász Henrik sok várost épített a Harzon, u. m. Nordhausen, Quedlinburg, Gos-

dattal, hogy az alázza meg, az volt legkönnyörtelenebb hozzá, kiért minden áldozatra kész volt, kit forrón, hűn szeretett... Oh, e gondolat felejteti velem mindazt, mit valaha az életben szenvedtem... ohajtanék valami uj erőfájdalmat, hogy az felejtve ezt, legalább percekre enyhét adjon.

Most egyedüli ohajtásom, hogy Emmát még egyszer lássam, de e vágyam is, nem tudom, fog-e teljesülni, miután anyjával elutazott a nélkül, hogy legmeghittebb embereivel is tudatolna volna, hová megy... Tudom, elvesztettem én őt örökre, és viszonttalálkozva is vele, idegen szívet találunk. Nem is szeretem az, miután sovágok, arra reményem már nem lehet, csak bocsánatát akarnék kinyerni. Ez az még, mi némi nyugtat adhatna zaklatott kedélyemnek, némi vigaszt szomorú jelenemben. Többre nem számolhatok. Boldog lehettem volna, és sajátkezeleg gyilkoltam meg boldogságomat. Múltán bűnhődöm, és tűrni fogom sorsomat, míg lehet. Azután?...

Gróf Szabolcsy szokatlanul elkomorodva, tette le a levelet.

— Tehát sejtelmem valósult, — mondá magában, ohajtanám őket kibékíteni, de mi haszna lenne? Leo sohase fogja magát a jelen viszonyokba beletalálni. — Az ily embernek, jobb, ha magánosan halad pályáján; ha az ilyen másával egyesíti sorsát, előbb-utóbb azt is, magát is szerencsétlenné teszi, mert a mai társadalom törvényei annyira hozzá bilincselik, hogy lehetlen egyiknek is új jövőt alkotnia a nélkül, hogy a másiknak minden reményét szét ne zuzza, egész életét el ne keserítse.

(Folytatjuk.)

EMMA.

Regény.

Irta gróf LÁZÁR KÁLMÁN.

(Folytatás.)

A válság igenlő volt. És a grófot e hitében még inkább megerősített azon szavak, miket Emma remegő hangon intézett hozzája, midőn eszméletlen férje ágya mellől távozni ki kédvés. — Gróf ur, mindenre kérem önt, mi később ön előtt, tudósítson, ha férjem betegsége súlyosbodni fog.

— És jobban-létéről?

— Ha akként teheti ön, hogy ő mit se tudjon felőle. — És gyorsan leereszté fejétől, hogy Szabolcsy ne lássa meg a szeméből előtúló könnyeket.

A gróf csakugyan tudósítá Emmát férje jobban-létéről, ki a hir hallatára öröm sikoltásba tört ki, és még azon napon elutazott.

Ez mind oly sajtászerű volt. És egészen más színben tündette föl barátja egész életét...

Ha Emma csak ki akarta engesztelni Leot, miért titkolta ott-létét előtte, hanem ez kimagyarázható lenne abból, hogy a fortélyos nő gyöngének hívé ő általa jobban gondolt férjére hathatni. De könyei? — Bá... könyezni lehet erőltetve is, e részben nem jönnek a nők zavarba. — És szavai? Elutazása?...

— Nem, nem; ez nem lehet komédia; e nők szíve helyén van, kiáltá a gróf hűvével, és felszökve a „faetenilleből, sebesen járt alá s fel szobájában.

— Mog kell tudnom mindent, hamar hekeveredtem e dologba, mint Pilatus a Credoba. Lelkemben azon sejtélem támadt, hogy Leo,

való ok nélkül tévé önmagát, és e szegény nőt szerencsétlenné.

A gróf lovagias ember volt, és habár idegen úgy nem igen érdekli, mint már mondtam, midőn először tanálkoltunk vele, mégis kötelességének tartá Leo ügyébe avatkozni, miután perczenként jobban meggyőződött a felől, hogy Emma nem könnyelmű, nem bűnös, és méltatlanul szenved.

Elhatározta minél előbb fölkeresni Leot. Éppen azon nap, melyen el akart hozzá indulni, levelet kapott tőle.

A levél tartalma ez volt:

„Tépd szét a neked átküldött iratot. Rágalom, hazugság annak minden betűje. Tanujale bátorságom, szerencsétlenségem, és bűnömnek. Tanujale annak, hogy nem a sors tesz nyomorult, hanem minden fájdalom a szívben csiráz, és elvakultságunkban hű ápolójára találva, általunk növesztetik naggyá...”

En most valóban szív, és lélekben megtört ember vagyok, és a mi helyzetemet kétségbejuttató teszi, nem saját szenvedésem, hisz az méltó büntetésem; hanem az, hogy nőmet szerencsétlenné tettem, azon nőt, ki érdemes arra, hogy érdemül állva imádjam.

De halld a történeteket. A mint fellábadva elhagyálak, fölkerestem Tarnayt, életem egyedüli célja akkor a boszu levén.

Pár nap előtt megívtam vele. Golyóm jól talált, de nem úgy, hogy ellenfelem rögtön halva maradjon.

Miután sebe bekötöttet, magához intett, s kabátja zsebére mutatva, halk, gyöngye hangon mondá:

— Midőn Emma visszautasított, boszut esküdtem ellene, és ellened. Sértve volt hűségom, és szívem, mert érezni kezdém, hogy nemcsak érdek, hanem szeretem is vonz hoz-

zá... Kértem szerelmét, nem használt; fenygettem, hogy elszakítva töled, magamévá tehessem. — Ő megalázott, újra legyőzött. Ekkor téged akartalak elidegeníteni tőle, nem gondolva meg, hogy mi leend annak következése. Célom elérésére, levelet használtam fel a nélkül, hogy annak tartalmát veled közöltem volna; később megbántam, de tettem bevallástól az álszégnyen, és hűség visszatarított. Most érzem, hogy bűnt követtem el; érzem, hogy az életben tévúton jártam, de te is. Ott nőd levele, mit hozzáim intézett, olvasd el. Ohajtom, hogy megbocsásson nekem azon anyag, kinek, fájdalom, bocsánatát én nem remélhetem.”

Mohón kaptam a levél után.

Minő érzelmek viharzottak át lelkemen, míg átfutam ama rövid sorokat, nem kísértém meg leírni.

Nagy öröm, és nagy fájdalom kifejezésére nincsen szó.

Azt hittem, szívem megreped, vagy eszem kell elvesztenem.

Minden sora a levélnek irántami gyöngéd szerelmét, a világ ítélőének megvetését fejező ki, és öntudatában erős szív búzike nyugalmának jellegét viselő. Végszavai ezek voltak: „Nem tudom, nem hibát követek-e el, midőn önnök írok. Azem őg, szemembe könyök tolnak, kezembem reszket a toll, egyedül az volt képes ez áldozatra rábírn, hogy megóvhassem férjemet azon fájdalomtól, mit neki ön kíméletlen eljárása okozott volna.”

A levél kihullt kezemből.

Tehát ő hű volt, ő ártatlanul túrt, szenvedett.

E gondolat égeti azóta szüntelenül szívemet. Ohhó megölté Desdemónát, de azt mondta: „Nem! Isten mentes, lelkedet nem gyilkolom meg.” Én élni hagytam őt, és megöltem lelkét, kitéptem szívét, élni hagytam azon tu-

lart, melyek, mint a Homer születéshelye, felett a régiek úgy vetélkednek azon hely felett, hol a követei a császárra választott Henriket márdarfogással foglalkozva találták, hasonlóan a rómaiak szántó Cincinnatusához. Ez időben a bányaivelés már virágzásban volt, míg az 1073-diki polgár-lázadás njabb romlást idézett elő. A veszély IV. Henrik alatt, ki a nép jogait leginkább kezdé sérteni, még inkább nevedett, mi a császárnak Goslarból való elűzésével és Harzburg építésével ért véget. Henrik később ismét, mint győző, tért vissza. Majd orosz-lányzsvü Henriknek a Harz kincsei utáni vágya újabb romlást okozott. E herceg fia, IV-ik Otto, ismét rendbehozta a viszonyokat, míg II. Fridrik 1235-ben a bányaújvedelem egy tizedét Henrik egyik unokájának, Ottónak ajándékozván, s őt egyszersmind Braunschweig és Lüneburg hercegevé emelvén, a Harz hegyeinek fénykora kezdődik. A bányaivelést illetőleg, sok dicsérrel említik a stolbergi grófnő Elisabeth nevét. Münzer Tamás vezetése alatti 1525-ben iszonyú paraszt-háború tört ki, melynek nyomait gyilkolás, kolostorok pusztítása jelölte. A harmincz éves háború újabb szenvedést hozott a Harz lakóira. A béke visszatértevel a bányaászat újabb lendületet kapott, a későbbi zavaros idők már nem ártottak annyit, s a jelen kormánynak a bányaivelést, gyárokat, szóval az ipart mindinkább előmozdítani igyekeznek. A Harz legnagyobb része u. m. 13 mérföld jelenleg Hannoverához, 11¹/₄ mérföld Poroszországhoz, 8³/₄ mérföld Braunschweighoz, 3¹/₄ mérföld Anhalt-Bernhezt tartozik.

A Harz lakóit 100 — 120,000-re teszik, kiknek egyharmada bányaásztal, a más kétharmada marhatenyésztés-, kertmívelés-, faeszközök készítésével foglalkozik. A nép általában jó testalkattal bír, e mellett vidám, szeret beszélni, hanem mester legyen, ki az összetört szokat kiegészíti. Nekünk mulatságot megtanulni egy-egy tételt, melylyel az erdőben utragazitotak. Hanem az az úton-útféleni koldulás, mely úgy látszik, itt is nagyon elvan terjedve, nem épkezlábu emberhez illő! Az még megjár, ha valaki a werkli árát fizetett meg, hanem mi találunk egész csoportot, kik vidám beszélgetés között közeledtek felénk, midőn egymással találkoztunk, elkezdtek a keserves notát, „schenken sie mir einen Pfennig“, máskor gyermekek támadtak meg, s a min leginkább csudálkoztam, útközben egy bányaász szegődik hozzánk, elbeszélget arról meg arról s beszédét az is a „schenken“nel végzi be.

Fennebb megemlítém, mily sokan látogatják meg a Harzot a természet szépségeinek élvezése végett, mi tures-tagadás, a nyomtatott szépség kissé magas regioba emelte képzelődésünket, s midőn nem mindenütt kaptuk, a mit kerestünk, szűnkbe jutának a Detonata, Almási barlang, Szt.-Anna tava, Királyhágó, s más hasonló helyek, melyek a természetnek remekei, hol elandolódik a lélek s az elszórt kövekből, melyek a történetnek megannyi betűi, a képzelet a multnak fényes vagy fájdalmas emlékeit építi fel!

Nem czélom a hegyeket és völgyeket, melyeken le- és fölmaszkáltunk, ismét bejárni: mindazonáltal lehetnek, kik a Harz külső szépségéről is szeretnének tudni, s ha e tekintetben valamit tehetek, örömeim fölmelegnek még egyszer a Brockenre.

A Harz hegyei közt magasban emelkedik ki

a Brocken, magassága az éjszaki tenger felszíné felett 3500', a mi a számot tekintve nem oly meglepő, de hozzá kell gondolni, hogy az éjszaki szélességnek csaknem 52° alatt van. Az oldalain elszórt kőszirt-darabok gyanitni engedik, hogy ez egykor nagy kőszikla-halmaz volt, melyet földalati erő rázott meg, s a levegőnek, víznek ezredéken tartó befolyása által lassanként kapualakot nyert. A kilátás innen a farságot megjutalmazza. Jól oly esik az embernek egy körülbelül 35 mérföld átmérőjű láthatáron járni körül szemeit. A szomszédos hegyek lassan-lassan eltörpülnek, míg az utolsó hegy-sor a sík lapályon enyészik el. A levegő azonban ritkán oly tiszta, hogy a legtávolabbi fekvő helyeket is meg lehessen ismerni, ily alkalommal tizenegyet államba tekinthetünk, s hol millió ember lakása felett nézhetünk el. Mint rendesen, a nép e hegyet is megnevezte régiál, ezek nyomán egy költőmet az őrdög oltárának, a másztódótának, a harmadikat a boszorkányok tánchelyének neveznek. Góthének némely költőmetei ezekre vonatkoznak.

A fő élvezetet a nap lementé- és feljövetele nézésével teszi. Ezért, a ki teheti, egy éjt itt tölt el; az ellátás nagyon jó, mondhatom, Némethonban jobb izu asztalhoz nem igen ütem, a tokai is fölkerült a borlajstromra. Nagyon érdemes látni, mint gyűlnek össze az utazók estefelé a különböző oldalról. Itt egy terjedelmes ur támaszkodik pálczájára, míg karjában „wunderschön“-t kiáltva neje, keresi a támaszt; amott ösvér vagy számar-háton igyekeznek fölfelé. A vidám gyermek egy körül másra ugrálva siet a tetőre, míg egy-egy komolyabb férfi a hegyre-mászás subjectív és objektív értelmén gondolkozik. Végre ez oly sokféle kedélyvel bíró társaság egy állványra gyűl össze, szemlélni a nap lementét vagy feljöttét, s valami ihlettség annyira kiegyenlíti a különböző hangulatokat, hogy a szemek csak egy érzést, csak egy gondolatot fejeznek ki! Ezeknek leírását a több költőszettel bírók számára hagynom, s csak is az ugynevezett „Brocken gespenst“-ről írok egy pár sort. Ha nap költével vagy nyugtával az átelles oldalán a köd fölemelkedik, abban a Brocken árnyékát lehet látni, és ez árnyékkép különösen kora tavasszal, és késő ősszel oly éles, oly tiszta, hogy gyakran a fönt levő épületek, és az emberek árnyékát is ki lehet venni: innen vette e tünemény a „rém“ nevet, a mi azonban más magas hegyekkel is közös.

Ezeknek kívül nem kis mulatságot szerez a könyv, melybe a látogatók neveiket írják. Némelyek neveik mellé egyes gondolatot is írnak, vagy ha az nincs, egyebet; olvashatni itt rimés, és rimtelen verseket, hogy ma esett, havazott, köd volt: ki tudja, ha e könyvet századokon át megtartják, nem fedez-e föl valaki az idő-járára nézve egy természeti törvényt? látni itt különböző-különb felkiáltásokat, szóval ez egy valódi omnibus.

Ha a magas hegy merész tekintetével, dacolni látszó állásával, egy küzdeni tudó férfival hasonlítható össze: egy a szelid, mosolygó képpel bíró völgy, valami női jelleggel bír. Ha a természet szépségéről foglalmunkat ki akarjuk egészíteni, mindkettőt meg kell néznünk. A Brockenről utunkat Ilseburg felé vettük, s így a Harz legszebb völgyeinek egyikén az Ilsethalon kellett végigmennünk. Midőn szép völgyről van szó, önként fölérteződik a rajta áthú-

zódo patak. E tekintetben itt az Ilse vize szerepel. A természet, úgy látszik, kényelmet akart szerezni a vidám kis folyónak, s költőket alkotott utján. Néhol mégis nagyobbakat kellett-vén szöknie, sajátságos zugast okoz. A bal par-ton álló tölgyek, mintegy szánakozással tekintenek le a kis folyó eséseire, s lehulló leveleikkel siratják meg: míg jobbán a merész Ilsestein némán tekint végig a kis Ilse folyásán. A völgy érdekességét nevelik a hozzá kötött regék. Ezeknek egyike így hangzik: „Az Ilsesteinon hajdan egy elátkozott vár állott, melyben a gazdag és szép Ilse fejedelem lakott. E fejedelem most is eljő minden reggel a kis folyóhoz, s hajjaiban fürdik meg; aztán, a ki oly szerencsés, hogy őt ott találja, fejedelemi ajándéka, gazdag jutalomra számíthat. Más regék herceg-kisasszonyokról, tündérekéről szólnak, ezek által is bebizonyítani akarván a völgy szépségét.

E völgyön egyszersmind ki is értünk a Harz hegyek közül. Szélen Ilseburgot, és Harzburgot értük; ez utolsótól vasuton ragadják tovább a gyaloglásban kifáradt utazókat.

Gyalu. szept. 27. — Szept. hó 20-kán Gyaluban reggeli 10 óra tájban egy csür, melyben meglehetősen mennyiségű gabona volt, pipáról meggyulván, két óra alatt 7 ház, 4 csür, minden takarmánnyal, a lángok martaléka lett, több apróbb épületekkel. Négy ház, minekutána több versen meggyultak, kifedettek. Nemcsak a csürök tulajdonosainak égett oda gabonájuk s takarmányuk, hanem másoknak is, mert számosan rakták gabonájukat az elégett csürökhez. Ezen égés alatt a gyalui cs. k. járás hivatalnokai kiemelendők, a kik nagy erélyt fejtettek ki a tűzoltásban. Daróczi László ur a Kapus pataka közepén töltötte a vizes-hordókat, azután kétkézű cseberrel, kártyával hordotta, csaknem míg a tűz eloltódott. Brand Sámuel ur egy szálmásház tetejére állva, harmadmagával megvédte, hotott három helyt gyúlt volt meg, a többiek is nagyban segítettek. Vikol Gergely fecskendő-jével véghetetlen hasznót tett, kertésze segítségével; lehetett látni, hogy csak egy fecskendő mennyit tesz a tűzoltásban.

Azon házak közül, melyeknek fedelei levele-rettek, a legvégső öz. Pénez Józsefnek, anyósomé volt. Ez háromszor gyúlt meg, egy független ház, mely egyedül volt biztosítva, 20-án történt az égés, 21-kén kapja a tudósítást az erdélyi kölcsönös tűzkármentő-társulat igazgatója t. Kulisek János ur, s 22-kén kiszállván a hely színére, mindeneket felvéve, a legbecsületebben, hiba és kifogás nélkül kifizetett, mit ezennel közhírré tenni kötelességemnek ismerem, annyival is inkább, hogy ezen társulatot sokaktól rágalmaizni hallottam.

Kónya András,
ref. lelkész.

Tövis. — 27-kén, délután 3 negyed 4 órakor, érkezvén városunk kebelébe kormányzónk ő magassága, hol is hosszas elhíjzés közepezt magasan dnbogó kebellet fogadtatt.

Kormányzónk ő magassága a második diszteljes átjártnál kegyelmesen méltóztatott szekeréből leszállani, hol országos ügyvéd Árksi Lajos mint vidékünk képviselője, egy rövid, de igen sokat jelentő magyar üdvözlélt fogadta. Ajánla párszavaiban feldúlt hazánkat-ayai gondosságába. Magas Kormányzónk megköszönte a díszes elfogadtatást, ezen atyai szavakkal méltóztatott felelni:

szépszerűsége, melyet lord Byron egy helyesen „inspídi“-nek nevez, — felülemkedni ohajtnának, nem használhatják-e magasabb képzetűségekre?

„A francia színész inkább játszdja a szenvedélyt, mint a jellemet; ő a nézőnek inkább egy kedélyi állapotot mutat; ő kevésbé enged, hogy a néző, az ő lelke belsejébe, s érző modora folyamába nézzen. Tehát különféle szerepek előadása igenis kevésbé nuanciroztatik egyénileg.

A szenvedély kifejezése is inkább természetes, mint ideális. Nem belső alakjában, de külső jelenetében; nem összekapcsolatban egész lelkével, hanem mint egyes adatok elé. Egy szóval, a francziák játéka inkább természetes mint ideális. Az embernek, mint embernek, abban kevesebb éledele van, mint egy jól elintézt német színházban; de annál nagyobb van a művésznél; mert azon hiányokért legendőleg kármentesít a francia játék, szembeállít előbbvalóságával. Mentől kevésbé idealisaltatik ki a természet belülről, annál inkább nyomatik reá kívülről a művészet fénye. Valamint a francia a művészetben átalán több művészi ildomot, rendet, kéjt s viszonszenvet keres; így különösen a színészi mesterségben is. Ez értelemben a francia játék mindig aesthetikai: összekapcsolja magát a rokonmesterségekkel. Az ember a francia színészben egyszersmind látja a festőt, a költőszót, a pantomim-tánczost; az ő játékának még az a része is, mely magában jelentéktelen, mesteries harmóniával s szépséggel bír. Hogy az ember benne sajátilag a művészzel olvadjon össze, arról szó sincs; ő mindig erőlyesen törekszik összekötni a declamatori, zenészi, mimikai s festő szépségeket. Ő mindig tart attól, nehogy egyfelől igen sok természetet, másfelől igen sok mesterséget mutasson, vagy a tulságba essék.

„Legyenek önök meggyőződve, a hogy Erdélyország határait átléptem, már erdélyi és önök földje vagyok.“

Ezen reményadó szavait újból hosszas éljenzés követvén, tovább haladtot szekerével, a cs. k. irodák előtt megállván, ő magassága méltóztatott ezt is megnézni, és egy fél-órát mulatás után innét is tovább szállani látók.

Figyelemre méltó volt még az, hogy kisserü városkánk oly izléstelenesen tudá elrendezni mind a két disz-átjáratot és utcáit.

A természetből kölcsönzött pompa volt ez, csak mesterkelt kezek által illesztve.

Mint egy disz-kerten vonult végig kormánzónk ő magassága úti-hintája. Dicséretet érdemel cs. k. járási elnökünk fáradhatatlan szorgalma.

Sz.-Somlyó. szept. 18-kán, 1858. — A Magura aljából szölok önhez, tisztelt szerkesztő ur! Midőn a Magura alól szől éneken, azt is fogja tudni ön, hogy ez egy sok változékoságu nagy hegy — ormán ősi várrommal, — oldalán nagyon sok, de az idén nem bősüretet igérő szőlőkkel. Ennek részint aljában, részint bércei közt fekszik a Szilágyság fővárosa, Somlyó, (mintha hallanám a zilahiak próstetioit) ezen iparkodó s naponként mindinkább csinosodó — zsidó — akarám mondani, tiszta magyar város.

Itt van romjaiban a város közepén a Báthoriak ősi fészke, itt a Magura egyik ormán egy régi váromladék, itt diszlo helyen a Báthoriak által épített templom, itt egy szép és tágas magyar tanoda, melyben egynehány oláh fiu alig kottyan meg. Valóban, önkénytelen támad a kérdés az emberben, hát a magyar rom. kath. fiuk hol vannak?

A haladás ezen kis városban nem áll meg az akarásnál, mert minden lépten egy ujjonnan burkolt, kiegyenesített utcán haladunk, s a csinos kőházak meglepően emelkednek, hogy ez mind ki érdeme? a szerénység nem engedi megneveznem.

De a szellemiek után is törekedik itt a közönség, van Társalkodó és annak gyarapodó könyvtára, melyben a hazai irodalom jobb termékei is képviseltek. És van jeles színműkedvelő-társaság, a jelesebb ifjak és kisasszonyokból alakulva, kik ezen kis, de műélet-sóváróg közönségnek sok kellemes estét szereznek. Van köztük egy néhány, kiknek ohajtna az ember, hogy kevesebb anyagi jóléttel bírnának, s kényyszerülve lennének beállni a nemzet napjasmosai közé, mert valóban képességgel s hivatással bírnak erre.

Többet nem írok, a ki egy megyei fővárosról több jót és szépet tud elmondani, álljon elő, s mondja el, vagy szóljon ön szerkesztő ur, mert önnek úgy is minden zsebe tele bel- és külföldi hírekkel. Halljuk !!! *)

Törösvári Béla.

*) Van hírtük Somlyónál nagyobb városból is, hol egy olvasó-egylet sincs, de oly városról nincs tudomásunk most, hol műkedvelők terjesztenék a társas műveltséget. Mi kolozsváriakul pedig leginkább ügyeljünk Somlyótól az ujjonnan burkolt utcáikat; itt a Szin-, Monostor-, vagy Farkasutca beilik akármely havasi patlak elhagyott medrének. Szerk.

Vén a világ.

Szánom én az ifuságot,
Mely most éli a világot,
Nincs most kertje a virágnak,
Sorompója a tettvágnak.

Szántunk, vetünk, fát ültetünk,
Minden lépten hasznót lesünk;
Nem hajolnak meg a térdék
Oltáridnál szent közérdek!

Szánom én a szép nőt,
Haszonleső vet rá szemet;
Több becse lett már a pénznek,
Mint a szívnek, s az érénynek.

Ha szívünkben nő a virág,
Nincs, ki kérje koszoruját,
S hervad a szív, s az érzélem;
Haszonlesés a szerelem.

Szánom én az éltet embert,
Kit az ég e földön felejt,
Hogy magára búsan álljon
Kiáltó-szó a pusztában.

Hogy legyen jelképe annak:
Beh mások most a fogalmak!
S lássa, hogy a most serdülő
Fiatal a vénebb, mint ő.

Felejtgetjük szokásinkat,
Mért kacagtatassuk magunkat?
Lakomáink meggyérültek,
A mi van, azon sincs jó kedv.

Kit éltesünk? mit éltesünk?
Ki él általunk s éretünk?

Kiki kapar, gyűjt magának,
— Új fogalma a hazának!

Eléhaladt e század?
Elhullatta a virágot.
Szár az mezőn ért kalásza,
De eltűnt már virulása.

Hallgatnak a csattogányok,
Itt-ott csak egy varju kárrog,
Vagy zord daemon ül boszusan
Rémek közt a Parnasszuson.

Nap, nap után tör az égre,
S nincs éltető melegsége,
A felhő is meddő már ma,
Csak csepereg, nincs villáma.

Nézz az égre, nézz a földre,
Minden, minden hajlik őszre,
S hol a remény új tavaszra?
Hosszu lid még a tél hozza.

Mért nem zenghetek dalt, mért nem,
Szebb időről, mit túléltem?
Vigan zengő hur kell annak,
S nincs ilyen a magyar lantnak!

D ó z s a D.

Ragusa, szept. 18-án 1858.

Midőn Komáromi Ferencz urnak, a maga nemében, érdekes cikkét: „Előadások vidéki szinpadunkon“ olvasnám, eszembe jutna Humbold Wilhelmnek a nagy Schillerhez Párisból 1799. augusztusban írt levele, melyben leírja azon különbséget, mely van a francia, s a német színészek közt, s úgy vélem, talán nem leend haszatlán azt a magyar színészekkel közleni; ki tudja, vajjon azon ifju színészeink, kik a közpészterűsége, — azon a kö-

KOLOZSVÁRI NAPLO.

== A két testvérország herceg kormányzóinak közötti mulatás élményeit őnt el városunkon; e hó 1-jén Albrecht cs. kir. herceg ő fensége szemlét tartott az itteni garnizonon, s déliben lakomát adott, melyen a városban lakó notabilitások részt vettek, miáltal a népséget a katonaság zenéje gyönyörködtette. Este itteni czukrász Ulrich, kit tűzművészetéről volt alkalmunk megdicsérni, a két herceg kormányzó tiszteletére a sétatér arénájában nagy tűzjátékot rendezett, mely bizonyosan az elfogadási kulceremoniák egyik fénypontját képezte. Mindjárt, a mint a magas vendégek a nézőtérre megérkeztek, a rakéták pattogni kezdtek, erőteljes surrogással repülve a magasba, midőn a színpad előterén, egy oda alkalmazott készület meggyújtván, apró tűzcillagokból tisztán olvashatólag ezen betűk alakultak: Isten hozott, melyek végre tűzsugár s abból kipatogó veres, zöld, kék csillagokban ényeszték el. Ezt követte egy forgó nagy tűzrózsa, miáltal a katonai zenekar a néphymnuszt kezdé játszani, a forgó tűzrózsa mögött gyuladózó csillagokból kezdett alakulni, s végre egészen látható lőn egy trónmenyezet, melynek kúpján veres, zöld, fehér tűzcillagokból képződött a korona, s a trónmenyezet körében olvasható volt transparentben: **Éljenek Magyar és Erdély hon kormányzói!**

Ezer gen művészileg exequat jeleneteket követte a dívarának visszavétele tableauiban, rakéta-tűz, énger közt adva elő, hol mintegy 50—60 résztvevő polgár ügyes mozdulatai által tündette ki magát. A várkonyon a tűz közt folyt a csata, s csak hamar diadalmasan törtek fel a magyarok, kitűzők a nemzeti lobogót; alant a kapukon betörnek a császári harcosok, s az ausztriai és magyar czímerrel ékeskedő lobogók alatt a vár urai maradnak. Úgyesen és erőteljes tűz között volt kivéve az ostrom és vármegye, s úgy hiszszük, magas vendégeink megelégedéssel távoztak el a kebelbeli tűzművészeladásáról, kinek az a nagy érdeme van, hogy az efféle, ekkor komédiásszerű produktiókat hisztóriai emlékeinkkel érdekesen köti össze, sőt ez új téren úttörőnek tekintjük. Albrecht cs. k. herceg ő fensége e hó 2-kán déltájban tovább utazott, miután ugyanczen nap nagy katonai gyakorlatot tartatott. Kormányzó hercegeink ő magasságához, ha jól értesültünk, e hó 3-ig lesz szerencsése városunknak. Albrecht ő hercegi fensége harcászati alakját Erdély már ismeri, alkalma levén látni itti császári folség kíséretében; Liechtenstein herceg ő magassága dalias alak, megnyerő arczikejezéssel. Könyvárúasainknál látható képe jól van találva.

● Közelebbi számunkban ígértet tettünk, tudostánok a nagyérdemű t. c. közönséget, kormányzó hercegeink ő magassága szerencsés megérkezésvél történt elfogadási ünnepély részleteiről. Mielőtt azt tehetnők, megemliten-dőnek véljük azon nyomdai hibát, mely közelebbi számunk Napló rovata alatt az elfogadási ünnepélyt említő cikkben tétetettközzé. Ugyanis ott az áll, hogy kormányzó ő magasságát a városi szónok köszöntötte német nyelven, s kormányzó urunk ő magassága felett magyar nyelven reá. Ezt egészen megfordítva kell érteni, mivel a városunk érdekeit mindig oly melegen pártoló szónok, előadva köszöntő beszédeben e sokat szenvedett honnak állását fel-feljelve az egykor e hon fővárosa polgárságának azon lelkes öromét, mely a szerencsés választás felett nyilvánult akkor, midőn cs. kir. Apostoli urunk ő Felsége, herceg ő magasságát nevezte ki Erdélyhon kormányzójává, legőszintebb magyar nyelven szónokolt; mire aztán kormányzó herceg ő magassága leereszkedő nyájassággal német nyelven felelt, kinyilatkoztatván azt, hogy a magyar nyelvet érti ugyan, de azt beszélni még egész gyakoroltsággal nem bír. A mint ő magassága, ezen elfogadás után kocsijába visszaült, a népség szűnni nem akaró éljenzései, s városi zenész Pongrácz Lajos zenekarával hangoztatott nép-hymnus között haladt elő, a városi czéhek, és mindhárom iskolai ifjuság által képezett tisztelgő sorok között, a midőn a tisztelgő felállított cs. kir. katonaság előtt is elvonult, tért a hercegeileg kibutorzott b.-monostor-utczai szállásra. Az egész nap ünnepélyes színt öltött, az öröm leírhatatlan vala, mely a fonséges kormányzó megérkezésevel mulatkozott. Este a város fénytengerben uszott, a katonai és polgári zenekarok hangoztatták a tisztelgő zenéket, és hymnuszt; a midőn ő magassága személyes megjelenésével szerencsétlét a roppant tömegekben összegyűlt lakosságot; csak késő éjnek idején oszlott el a kíváncsi néptömeg. Más nap, u. m. szept. 30-án, kormányzó urunk ő magassága, a politikai hivatalos testületekkel szerencsétlétte magas látogatásával; délután gr. Mikó Imre ur ő nagyméltóságával volt nagy ebéd, hol ő magassága is jelen volt, több notabilitásokkal együtt.

● De Luca Antonino pápai követ ő eminentája, minden e városi kath. templomok harangjai zúgása között szept. 30-kán reggeli 7 órakor hagyta el városunkat.

* A telegrafsodrony vége bámuló embercsoportokat jelenlétebe a mult szerdán este vezettetett be a rózsá-utczába, a hol az utolsó oszlopról a táviradi hivatal számára kibérelt, hajdan „Honi-kávéház“ név alatt ismert, csinos épületbe nyulik be.

== Beküldetett szerkesztőségünkhez egy hosszú és alaposan indokolt levél a Szilágysághól, melyben azon ohajtása fejeződik ki azon országgrész termelő gazdáinak: vajha ezen nemes város minden szepet és jót pártoló tanácsa és esküdt közönsége, annyi böles és üdvös határozatai és sikeresítései után, a miket közlelebról a közjóra és előmenetelre, egy város szépítésére nézve tön, venné már valahára erőlyesen munkába az ugynevezett barom-piacz a czukra kiköveztetését és az annak közepében lévő épületek megváltása által ezen piacznak kellőleg kiszélesítését. Fel van ezen levélben említve: hogy a Szilágyság bortermésének nagyobb része ide hozatik be; hogy az egész város itt vásárolja a meszet, hízó-sértést, nagyrészen a fát; hogy a három szőlőhegyébe s félhátárára jár itt keresztül az összes lakosság; hogy nincs katonai és polgári tisztviselő, nincs tán egyetlenegy ember is a városban, a ki itti heti-vásárokon vagy más alkalommal meg ne forduljon, vagy a ki ez úgy által érdekelve ne lenne, s mégis e piaczon, most mindjárt októberben elkezdve Szt.-György napig, oly irtoztósár vagyon, hogy a fás-szekerek megrekednek, a megvásárolt borokat vontatva viszik be a belvárosba; hogy a fávásároló szakácsné és szolgálóczipőjét a sár lábairól letépi; hogy a kis gyermekek a házak előtti lécz-röstelyokon járnak el iskolába, s a nagy emher nadragát térdéig feltűrve mehet szükséges cikkeket bevásárolni; sőt gyakran történik, hogy a sárban fetrengő bivalyok, mint valami tengeri fókák, hűtik e töcsákban testök melegét s rémitik az elmenő közönséget, a mint mindezekről száraz meg száraz tehetnek tanubizonyiságot. Azon kérést fejezi ki tehát utoljára is e levél írója sokak nevében, ezerek érdekeit s valóban ezen, a szellem szövétnékét Erdély magyar városai között mindenben elülhordozó derék város díszéért és jó renomméjéért: vajha a jövő évi költségvetés alkalmával ezen piac kikövezése, kitágosítása és rendezése is illő tekintetbe vétetnek!

Mi e levél velejét adjuk s hogy az abban foglalt kérésre az illető hatóság kellő tekintettel legyen, az elmondott indokok alapján részünkről is szükségesnek és kívánatosnak látjuk. A kikövezésre és e kérdéselt helyiségek valóban piacozás alkálatisára inti a nemes várost Károlyi-Fehérvár példája, melynek az ottani sár miatt szép tágas piaczat az országúta szilárdasága tekintetéből sánczokkal át meg át kellett szelgelni; valamint a kitágosításra s a közepében lévő jobbadán ronda kinezésű épületek, sőt tűzfészkek kisajátítás utján eltorlósásra is osztott adhat a maros-vásárhelyi piac mai gyönyörű kinézése, hol szintugy mészárszék, és sok nagyobb-kisebb bodé és borház volt; de a városi hatóság azt közegészségi és szépítési tekintetből elrontatta; s ma oly piacot bír, a mely Erdély bármely városával versenyezni képes.

— Ő cs. fensége István főlg szept. 26-án reggel elutazott Schaumburgba, azonban, mint írják, ő fensége rövid idő múlva ismét visszatér.

* Legfelsőbb jóváhagyás folytán következő politikai meneküteknek: Burchard Gyula, Konrad, Dancs Lajos, Kiss József, Balog József, Aczél Ignác és Rakics Illés Sándornak Magyarországból; Woroniecki József, Bobczynski Konstantin, Krynicki Károly és Christ Mórincz-nak Galicziából; Keresztos Márton és Szalanczy Domokosnak Erdélyországból, követségi úton beadott kérelmükre a büntetlen visszatételhet az ausztriai birodalomban megengedtetik.

== Legújabbán a kávé-üledéket ajánlják mint legjobb hizlalt szert libák tömésére; anynyi áll, miszerint a kávé-üledék nagyon sok tápláló anyagot (13. r. sikert.) tartalmaz magában. E czélra tehát egy harmadrész kávé-üledék kevertetését össze kétharmadrész korpával, s ezen keverékből hosszukás mácsikokat kell készíteni s azt jól megszáritani, s evel kell azután tömni a libákat. Azt mondják ettől a libák nagyon hamar meghízának s húsoik is sokkal jobb s kellemesebb ízű lenné.

* A nők ruháit biztosítani a tűz ellen, egyszerű dolog. E czélra Wilde James a következő szert ajánlotta: Szokás levén a női ruhát kivásalás előtt, hogy annál keményebb legyen, ugynevezett keményítőbe mártani, ezen keményítőbe egy evő kanálnyi porrártott tims őt kell vegyíteni, s az így ruhák mentek lesznek a meggyulástól, azaz: ha meggyulnak is, de nem lánggal égnek. Könnyű megpróbálni.

A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmi kimutatása szeptemberben.
Bevételek: Pénztármaradék augusztusról 456 ft 54 kr. 25 részvény 17 tagtól 125 ft — Havi díjak 375 ft — Rendkívüli bevételek 205 ft 2 kr. Kamat és illeték 102 ft 30 kr. Vissza-fizetett kölcsönök 3150 ft — Összesen 4414 ft 26 kr. Kiadások: 34 részvényesnek kölcsön 4340 ft — Készlet-költség 49 ft 34 kr. — Összesen 4359 ft 34 kr. Pénztármaradék okto-

berre 54 ft 52 kr. — Tauffer Ferencz, elnök. Wagner Frigyes, pénztárnok. Gelth János, könyvvizető.

KÜLFÖLD.

Franciaország. — A „Moniteur“ szept. 27-én jelenti, hogy Napoleon hg. az előtti nap reggel Varsóba elutazott, az orosz czár ottléte alkalmából küldetvén oda. Berlini sürgönyök szerint a hg. incognitóban Meudon gróf név alatt 27-kén este Berlinbe, s azonnal tovább utazik.

— Az eliséi mezőkön igen szomorú eset adta elő magát; Ghika hget elragadták lovai, úgy hogy a kocsiból kiesett, s úgy megütötte magát, hogy két órára kiadta lelkét. A kocsi is kivetelt a kocsiból, s szintén megsebesült. A herceg meghalt esti 8 órakor a nélkül, hogy előbb még eszméletét visszanyerte volna. Koponyája szét volt zúzva. Ghika hg. halála honfiai közt nagy sensatiót gerjeszt. Ő egyike volt az oláh hospodári méltóságra jelölteknek; ki lesz utóda Franciaország kegyében, még nem tudni.

— A „Constitutionnel“ jelenti, hogy a suez csatorna kérdése öröndetes haladásban van. A kereskedelem, ipar, gazdaszt nevezeteseb emberei Europa és Amerikában felszóllítottak Lesseps által a társulat érdekeinek képviselésére, Franciaországban a jelentékenyebb kereskedelmi kamarák a vállalat mellett nyilatkoznak.

— Mac Mahon thnok Algirba, főparancsnoki hivatalának átvételére, elhajózott. Marokkóval maholnap végeznivalója lesz a francia kormány. Ama császárságban ugyanis két hatalmas párt harcol az elsőség felett. Az egyik az uralkodóval tartva, békében akar maradni a francia szomszédal; a másik párt pedig a trónörökös körül seregelt össze és sürgeti a „szent háborút.“ A marokkói törzsek gyakran becsapnak az algiri területre, s megfélemezők szükségessé vált.

— A „D. Allg. Ztg.“-nak Párisból szept. 21-ről így irnak: mint a „P. Naplóban“ olvassuk:

„A politikai világban tudni akarják, hogy azon kísérletek, melyeket közbenjáró személyek tettek a végre, hogy Oroszország és Ausztria közt közlekedést eszközöljenek, azon gyűlölet miatt hiúsultak meg, melyet Oroszországban a legbefolyásosabb személyek a keleti nagyhatalom iránt majdnem kivétel nélkül táplálnak. Sándor császár annál kevésbé volt volna idegen ezen kibéküléshez kezét nyújtani, mivel maga a császárné mutatott nagy kedvet ezen fordulat létesítésére. Azonban az udvarnál lévő minden nevezetes befolyásoknak, úgy az egyháziaknak mint a világiaknak, ezen politika irányábani ellentállása oly élénken nyilatkozott, hogy nemcsak a közbenjárók bátorlalanodtak el törekvéseikben, hanem szándokává a czárné is, mint kivihetlennel, felhagyott. Ennek következtében az orosz udvarnak a bécsi udvarhoz való viszonya, ha lehet, még barátság-talanabbá lett volna, mint már a nélkül is volt, s azért senkise csodálkozhatnék rajra, ha a pétervári kabinet minden alkalmat készségesen megragadna, hogy Ausztria ohajtásainak és terveinek ellene dolgozzék; és valamint kész Napoly feláldozásával, melyhez évek óta barátságos viszonyokban áll, Piemont bormányához és politikájához a legszorosabban csatlakozni, csupán azért, hogy az osztrák kormányt nyugtalanítsa: éppen úgy kész volna gyamolítani minden mozgalmat, mely Ausztriára nézve kárral fenyegetne, még akkor is, ha ezen gyamolítás elfogadott elvek vagy kézzel fogható hasznok feláldozását igényelné. — Itt teszi hozzá a párisi tudósító, — himezés nélkül örömet mutatnak Oroszországnak Ausztria elleni ezen hangulata felett, melynek alkalmas pillanathani felhasználását legalább lehetőknek tartják.“

— Egy kis szellemi mozgást ébresz-

tenek vala a Napoleon hg. Persigny, s Morny nagyhangú beszéde, de csak rövid időre, mint látszik. Azonban e kurta epizód a franciaországi fejlődés történelmére nézve érdekes jelentőségű, a francia nép jellemre figyelemre méltólag nyilatkozott, és pedig szintoly nyomatékosan hallgatás, mint beszédei által. A „Patrie“ ellenzéke Persigny sajtó-ellenes állításai ellen nem talált nyilvános utánszóra, jöllehet bizony mondhatni, hogy az minden francia szellemében a legerősebb viszhangra talált; ellenben a decentralisatio eszméje élénk ellenzékelt idézett elő. Csupán egynehány tartományi lap, s három megyei tanácsos vett nagyon szerényen bátorságot a helyhatósági önállóság mellett szót emelni; a főváros összes sajtója föltámadt a decentralisatio ellen, s az ország általában halgatásával ölte meg az új eszmét. Miként foghatja fel III. Napoleon az ország nyilatkozványát? Azt hinné az ember, hogy Franciaország a jelen helyhatóságokkal elégtűt, és semmi újítást se akar. Azonban a mélyebben vizsgálódót, — s a császár maga is bizonyosan az ilyenek közé tartozik, — a közvélemény ezen szenvedélyes magatartásának kellemetlenül kell érintenie.

Franciaország már egyszer foglalkodtatást kíván. Ha nem találja meg ezt ott hon kielégítő mértékben, kifelé fordul az élénk nemzet munkássági ösztöne, és akkor, mint annyi század történetei mutatják, igen is hajlandó rontólag működni az európai államviszonyokban fennálló rend ellen.

Europán kívül valóban elég tágas tér nyílnék a francziák alkotó munkásságának; de, mint a jelen pillanat is mutatja, az a nemzeti törekvéseknek az éppen nem elegendő. Szomorú bizonyosága ennek Algir. Egy második Franciaországgá lehetne ez az ajánlott reformok által, s im azok nem hogy rokonszenvre, de sőt kemény ellentállásra találunk. Mit várhatni akkor a távolabbi gyarmatokra, s még inkább az ujonnan szerzendő birtokokra nézve. China, Cochinchina, Madagascar stb. nyilván nem oly nevek, a melyek lelkesedésre gerjesztik a francziákat mint nemzetet, s azért remélkednie kell azon III. Napoleonnak az uralkodás mesteriségében, ha a kül-béke, belnyugalom mellett mégis foglalkodtatni, s kielégíteni akarja a francziák phantasiáját, büszkeségét, s ujtási ingerét.

Anglia. — A chinai dolgokat illetőleg, sok postát közölnek alapok; legfuresabb azon ujdonság, miszerint a chinai császár Franciaországtól a becseületlegio nagykeresztjét, Oroszországtól pedig a Wladimirrendjét nyerte, s e tekintetben egyenlő kitüntetésben részesült a persa shah-val, mint a ki mindkét renddel fel van díszítve. Ő chinai folségének a tréfát mindenetre elég drágán kell megfizetnie; mert, a mint most már bizonyosnak írják, a mennyország keleti fia a nyugat fiának összesen 45 millió frankot tartozik fizetni; ez összegből a brit oroszlány — quoniam nominor leo, — 15 milliót veszen magának hadi kárpótlás gyanánt, s ismét 15 milliót, a Kantonban lakó angoloknak okozott károk fejében, a többi 15 millió marad Franciaországnak, és így legalább a saját-képi hadi kárpótlás egyenlőség van mindkettőjük számára kimérve. Hihetőleg örül is mindkét fél azon, hogy a kenyeres társaságnak elvégre tökéletesen vége van; mert, a mint látszik, egymással valóban egész felkökből is jóllaktak. Ezt bizonyítják többek közt azon maró cikkek, miket a francia félhivatalos lapok untalan röpitgetnek Anglia ellen. A „Pays“ ujolag egész bünlajstromot tart esatornántúli szomszédjának orra elé, s a villafrancai ügy ötleteiből felsorolja mindazon erős pontokat, miket a Középtenger partján szerzett Angolország; előbb Gibraltárt, melynek rettenő fekvése majdnem közmondássá vált; aztán Maltát, e derék ügyelő-állomást s kitűnő hadiflokt, továbbá a jóniai szigetekeket, melyeket Anglia egészen hatalma alá kerített sat; a

„Pays“ szerint tehát Angliának egy csepp oka sincs oly nagy lármát ütni azon „nyomorú“ villafrancái horgonyfenék miatt.

A „Morning Post“ hevesen lép föl a villafrancái ügyben; „Oroszország, ugyan, tisztán kereskedelmi célokra fogja Villafrancát használni. Am ha az orosz gőzlőtlának a Középtengeren szénre van szüksége, készletét Genua, Nizza, Marseille, Cette, Barcellonaban, szóval mindegyik könnyebben és olcsóbban kaphatja meg, mint Villafrancában. Segy oly állam, mely készpénzben oly szegény, hogy tábornokait nem fizeti jobban, mint Anglia a maga hadnagyait, évenként 160,000 font stre-et akar Villafranca használatáért fizetni. Az orosz kormányt, mint látszik, egyszerűen valódi kereskedelmi düh lepte meg. Szabasztopol kereskedelmi kikötőnek akarja újra fölépíteni, mi már azért is gyanusnak látszik, mert Szabasztopol fekvésének kereskedelmi hasznosságát nem lehet belátni. Kereskedelmi kikötőnek, ha kivételre akar szolgálni, a termelő országhoz; ha bevételre, a fogyasztó országhoz kell közel feküdni. Ez oly föltétel, melynek Odessa tökéletesen, és Szabasztopol sehogyse felel meg. Kétségenkívüli, hogy Oroszország eleinte oly ártatlanul viendi el dolgot, a mint csak lehet. Szabasztopol-

ban kijavító dockokat, s Villafrancában szénszínket fog építeni. Oroszország mindig lassan, de bizonyosan halad. De ha Oroszországnak csupán szénjogra volt szüksége, miért nyul a legnehézkesebb, leganomálabb és legköltségesebb módhoz? Ily kérdésnek elintézésére legillőbb mód a szokás és népjog szerint nyilván az, hogy rendes kereskedelmi és hajózási szerződést kell kötni. Senkise lehet oly könnyen hívő, hogy észre ne vegye, miszerint Oroszország a maga és Szardinia ellenségeskedését Ausztria ellen felhasználni törekszik, hogy Felső-Olaszországban, területszerzés alapján, a turini udvar felett magának tényleges védelmet vivjon ki.

UJ POSTA.

— Londonból, szept. 28-án táviratozzák: „A hivatalos tengerentúli posta hírül hozá, hogy Roberts tbk megverte a gyalgiori fölkelőket. A Pucurce erőd megadta magát. Grant Sultanpurig hatolt. 550 rendőr megvert 4000 fölkelőt. Pendsab, Bombay és Madrasz csendesek. Három sipahi-ezred újra fölfegyverkezett.

— Az orosz császár, szept. 23-án

érkezett Varsóba, s a Belvedere kastélyba szállott, a Lazienzski-palota a porosz hg. számára levén rendelve. A lengyelek közt nagy az örömjongás, főleg, hogy a császár a katolikus egyházat is meglátogatta; Varsó minden estve világítva van. A lengyel nemesség összes képviselői jelenleg ott mulatnak, s több kérvényt fognak az uralkodónak átnyújtani. — Napoleon hgnek Varsóba lett utazása nem lepi meg azt, a ki a napoleoni törekvések és Oroszország irányában eddiglen tanusított magatartását ismeri; inkább az tetszetik különösnek, hogy későn lön elhatározva.

— A francia császár, szept. 28-án érkezik Párisba, s 29-én jó meg Malakoff hg., ki a császárt Párisba elkísérendi. Menegzője 12-én, vagy 13-án megy végbe. A tbnagy fölötté örövend bekövetkezendő házasságán, s mely halálját fejezé ki a császárnénak, levelet írván a magas urnónek, melyben érzelmeit a legmelegebb kifejezésekben adá elő. Ő, ugyan, egész lelkéből ragaszkodik a császári dynastiához, s csak holttestén keresztül férkezhetendnek abhoz.

— Azon bir, hogy Malakoff hg. házassága után nem fog Londonba visszatérni, mindig nagyobb határozottsággal merül fel; s hir szerint Persigny gróf

veendi ismét át a londoni követséget. A faltörő herceg nem igen mutatta magát a követségi nehéz feladásra termeltnek, mit egyébiránt már előre könnyű volt megjövendőlni.

— A montenegroi viszály gyorsabban simul el, mint hitte volna az emberfia; a konstantinápolyi bizottmány szept. 20-án vala összeülendő, de a békes kimenetelt már is oly bizonyosnak tartják, hogy Franciaország Jurien de la Gravieret visszahívta az adriai tengerről, s csak arra sürkítik, hogy egy aviso-gőzöst küldjön az albaniai parthoz.

— New-yorkból, szept. 11-kén írják: a fő-electricus Santy határozottan állítja, hogy az atlanti táviró kötele nincs elszakadva. Egy más villanygépész jelentése szerint a haj körülbelül 300 mfdnyire van Valentától; a sérület helyén a rézhuzal nem érinti az alattság vas-barkát; Valencia és a sérületi hely közt az elszigetelés teljes, vagy csak igen kevésé megzavart.

Bécsi börze. — Szeptemb. 21-ikén. Erdélyi urbéri-papir 81³/₄. Magyar urbéri-papir 82³/₄. Nemzeti kölcsön 83⁹/₁₆. Arany 6³/₄. (darabja 4 frt 46⁷/₁₀ kr) Ezüst 1¹/₄.

Felelős a szerkesztésért BERDE ARON.

Urbérkárptólási tüke utalványozás

A zilahi cs. kir. megyei törv. utján Kacza Mihálynak m.-csaholyi, o.-csaholyi, pele-szarvadi, ér-hatvani b. u. 2768 ft 14¹/₄ kr, — Talos Mitru és Kosztának zsákfalvi birt. u. 528 ft 34 kr, — özv. Török Istvánné Kocsis Deborának m. és o.-keczeli, seredeni birt. u. 870 ft 11 kr, — a sz.-somlyói minorita-klastromnak perecséni b. u. 1312 ft 40 kr, — Kulifai Pál s Ilonának sző-demeteri, csányi, ér-szodorói b. u. 3816 ft 38 kr, — ér-hatvani után 5362 ft 11 kr urb. kárp. tüke és járuléka utalv. A köv.

(522) (3-3)
Nro. 3980. — 1858.

Pályázati hirdetmény.

A Kolozsvár városi egyik sebórsói állomás ürességbe jöven, ezen állomásra, mely évi 200 ezüst forint fizetéssel van egybekötve, folyó évi október 30-kaig ezennel pályázati nyitattik.

A pályázni kívánók arra utasítatnak, hogy szabályszerű bélyeggel ellátandó kérelmüket az irt határideig az alóírt tanácsbó adják ai.

Ezen állomás elnyerésére szükséges, hogy a pályázó orvosbeszéli oklevéllel bírjon, s ezen kívül a magyar és német nyelv alapos tudását,

bead. dec. 13-ig. Tárgy. nap. jan. 21-ke 1859 d. e. 9 órákor.

A dézsi cs. kir. megyei törv. utján Jurka Jánosnak kosztalvai b. u. 4238 ft 17 kr, — ifj. b. Wessellényi Farkasnak bábai b. u. 849 ft 40³/₄ kr, — Jurka László és Miklósnak kosztalvai b. u. 4170 ft 53¹/₄ kr, — Végh Lászlónak bályványos-váraljai birt. u. 1139 ft 41¹/₄ kr urb. kárp. tüke és jár. utalv. A köv. bead. nov. 30-ig. Tárgy. nap. jan. 29-ke 1859 d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. utján Balogh Károliána örökösének sajó-magyarosi b. u. 8340 ft 11³/₄ kr, — id. gr. Rhédei Lajosnak mező-szentmártoni b. u. 2106 ft 15 kr, —

HIVATALOS HIRDETÉS.

valamint eddigi közszolgálatát, egy politikai s erkölcsi feddhetetlen magaviseletét tanúsítsa. A kolozsvári tanácsból, szept. 14. 1858.

(535) (1-3)
2095. 1858.

RENDELET

az erdély nagyfejedelemségi cs. k. bányakapitányságtól.

A magas cs. k. pénzügyminiszteriumnak ezen hó 2-kán kelt, s a birod. törvénylap 139. száma alatt megjelent rendelete 1. §-sa alapján, az e

Szentiványi Lászlónak magyar-fratái, deritei, erdőfalvi, m.-valkói b. u. 11283 ft 54 kr, — m.-macskási, o.-bikali, m.-gyerőmonostori, bedecsi birt. u. 3979 ft 7³/₄ kr urb. kárp. tüke és jár. utalv. A köv. bead. nov. 30-ig. Tárgy. nap. jan. 24. 1859. d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. utján Bocskor Lászlónak oruboczi b. u. 1323 ft 26³/₄ kr, — Máté Juliánna Tamás Istvánnénak oruboczi b. u. 796 ft 15 kr, — Árkosi Antalnak dédai b. u. 62 ft 30 kr, — Szarvadi Károliána Árkosi Antalnének oláh-ujfalvi b. u. 152 ft 30 kr, — Szarvadi Károliának dedrad-széplaki birt. után 320 ft 30³/₄ kr urb. kárp. tüke és jár. utal.

A köv. bead. nov. 30-ig. Tárgy. nap. jan. 22-ke 1859 d. e. 9 órákor.

A zilahi cs. k. megyei törv. utján Vincze Ferencnek hadad-györtelki, b.-barczai, nyirman, menyői, baksai, dabjoni birt. u. 2384 ft 3 kr, — Sebes Zsuzsánna Mátyás Lajosné zálnoki b. u. 266 ft 40 kr, — dtdo oláh-csaholyi birt. után 140 ft — dtdo balásházi birt. u. 361 ft 57 kr, — gr. Mikes Mária özv. b. Huszár Józsefnének széplaki b. u. 2885 ft 15 kr, — Fekete Károliána zoványi b. u. 68 ft 6¹/₄ kr urb. kárp. tüke és jár. utalv. A köv. bead. bead. dec. 1-ig. Tárgy. nap. jan. 15-ke d. e. 9 órákor.

d) 3136 selmeczi = 3578.4 bécsi □ öls kúthatár után 40.2 kr. pp. helyett, osztrák értékben 70¹/₂ kr.

e) 12544 bécsi □ öls bányahatár, s 32000 bécsi □ öls kúthatár után 6 ft pp. helyett, osztrák értékben 6 ft 30 kr.

f) 12544 selmeczi = 14313.2 bécsi □ öls bányahatár után 6 ft 50.7 pp. helyett, osztrák értékben 7 ft 19 kr.

A mi ezennel tudás, és megtartás végett közhírrá adatik.

Zalathnán, szept. 20. 1858-ban.

Székirály,
cs. k. bányakapitány.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(521) (3-3)

Felhívás

belépésre a brassói általános nyugdíj-intézetbe.

Még csak október hó végeig van az idénre alkalom a belépésre egy intézetbe, a melyben magának vagy másnak egy oly jóvendőt alapítani, mely szükségét és elszegényedést nem ismer, egy oly intézetbe, a melynek naponta növekedő kiterjedése bizonyítja, mennyi eli-mérésre talált gondolkodó emberek előtt.

S hol is lehetne aránylag kevesebb áldozattal nagyobb előnyöket szerezni, mint itt, hol lelkiismeretes kezelés mellett, minden jóvedelmek arra fordítatnak, hogy a szép emberi cél: „Egyesült erővel egymást kölcsönösen segíteni és szükség s nyomor től biztosítani,“ ellegyen érve? Mely hasonló intézetben képes, 1 forint 12 kr pp. csekély betétel által, épp oly gyorsan, mint sok százak feláldozása mellett, egy társulati jótékony-ságaiban részülni, a mely uzsorával fizeti viszsza, mit neki adtak, s a melynél méltányosan, csak a betett összeg nagysága s minden egyes tagnak életkora szolgál arányul?

Január 1 től október végéig tart a felvételi idő. A ki ezen időszakot elmulasztja, egy egész évet s ezzel egy egész nyugdíj vesz el.

Az utolsó felvételi hónapok ez évben már is megkezdődtek. Siessenek azért a szülőik, kiknek gyermekeik jövője szívóken fekszik, siessenek minden házasságok, kiknek élettársuk egy-kori sorsa nem közömbös, siessenek végre mindenki, a ki önmagának jól akar, még a kijelölt idő lefolyta előtt, a brassói általános nyugdíj-intézetbe egy oly összeggel, a melyet vagyoni állása megenged, belépni! Az elmulasztás egy-kori keserű bánalmat okozhat azon szerencsések látásán, a kik gazdagon aratandják, a mit gondoskodó szeretet elvetett számukra. Mert, ha

sztintén mindenkor és évenként is lehetséges az intézetbe belépni, mégis az egyszerű elmulasztottat utánpótolni többé nem lehet.

Azon tisztelt tagok is, kik az idej betételeikkel még hátrálékban vannak, ez alkalommal fölkelhetnek azok befizetésével annnyal inkább sietni, minthogy egy elhalasztása a befizetésnek október haván tul, egy egész nyugdíj évtől fosztaná meg, mivel szabályszerűleg a betételek befizetésére a hosszú időszak január elejétől október végéig van meghatározva. A két, november és december hava pedig a sokféle számadásoknak kell hogy áldozva legyenek. Egy intézmény, mely mindenki érdekében áll, és a közös cél csak így elérhető.

Ezen nyugdíj intézet vezető-irodája van Brassóban Rossmarkt, 33. sz. Másutt lakók beállási számdokukat az alább megnevezett ügynök uraknál jelenthetik be s ott fizethetik le betételeiket is; a hol pedig még nincsenek ügynökök, ott, ha jóhitelű kereskedők vagy magánosok jelentkeznek s a megkívánandó föltételeknek magokat alávetik, ez állomásra a legnagyobb készséggel vétetnek föl.

Köl-ügynökök: Preidl Frigyes ur főügynök. Beszterezén: Láni Ede ur. Bukaresten: Frank E. András ur. Botfalván: Horváth Péter ur. Erzsébfalván: Péterfi József ur. Fejérvárról: Mégay C. M. ur. Feketehalmon: Kueres György ur. Fogarasban: Thümann Frigyes ur. Fiumében: Depáli J. ur. György-szent-miklóson: Kristoffy Antal ur. Gálton: Albrich Vilmos ur. Hermannon: Boltes Mihály ur. Höllevényen: Foith János ur. Hátsgen: Theibis János ur. Ilyefalván: Sára László ur. Jassiban: Stenner G. Ágost ur. Kézdivásárhelytől: Kleber József ur. Krizbán: Foris Márton ur. Kolozsvárt (üres) befizethetni a kereskedelmi és iparkamara szállásán Benedek urnál. Köhölomban: Nagelschmidt Ágost. Lekenczen üres. Medgyesen: Fleischer János és fia uraknál. M.-Ujvárról:

honban fenálló bányaműhatárok után járó határ-illetékek, melyek innen 1856 ban március 26-án 406 sz. alatt kihirdetettek volt, idei decem-berben kezdve osztrák értékben a következő évenkénti mennyiségekben lesznek fizetendők.

a) Közönséges hét öls bányahatár (kishatár) után 6.4 kr. pp. helyett, osztrák értékben 11¹/₂ krajczár.

b) Husz öls bányahatár után (az abrudbánya- verespataki bánya megyében) 41.1 kr. pp. helyett, osztrák értékben 72 kr.

c) 3528 selmeczi = 4025.6 bécsi □ öls bányahatár (középhatár) után 1 ft 55.5 kr. pp. helyett, osztrák értékben 2 ft 2 kr.

Grün Izrael ur. N-Enyeden: Szabó György. Prázmáron: Gross Lorenz ur. Pest-Budán: Metz Vilmos ur. Pozsonyban: Friese Adolf ur. Rozsnyón: Römer Károly ur. Segesvárról: Misesbacher Frigyes ur. Szászvároson: Leonhard Fr. József ur. Szászkeresztúron: Schuster M. Adolf ur. Szászsebesen: Binder Frigyes ur. Szász-Regenben: Wittstock Károly ur. Seebenben: Zúrner József ur. Szerethen (Bukovina) Figura A. ur. Szepsi-Fel-Dobojon: Bartha András ur. Szilágy-Somlyon: ifj. Lázár János ur. Sopronyban: Zúgn G. J. ur. főügynök. Toroczkon: Koronka Antal ur. Tordán: Scholtész Albert J. ur. Ujfaluban: Köpe János ur. Zalán: Séra Zsigmond ur.

(531) (1-3)

Jószág eladás.

Méltóságos Szörcei Zsuzsánna kisasszony-nak a Bonczidai kerületben fekvő marokházi csinos birtokoskajája szabad kézből örökáron eladóvá téltetvén, a megvásárolni akaró értekez-tek és a vásárt tökéletességre is viheti Kolozs-várt belső-Magyarutczában a 411-ik szám alatt lakó MÁRKOS GERGELLYEL.

(532) (1-4)

Föld birtokos Magyarai Pál és Sándor urak M.-Vásárhelytől két órai távolra, Sárd, s Tompa helységein fajn juh, s szarvasmarháknak való százötven székér széna és sárju eladó. Érte-kezhetni árok felől a tulajdonosokkal Tompán, személyesen, vagy bérmentes levél által.

(523) (3-3)

Hirdetés.

A nagy-teremi uradalomhoz tartozó makkos erdőkhöz, jelen év október 1-jétől kezdve, telelés vagy hízalás végett több száz darab sertések felvételnek, és érettek felelősség vállaltatik. telelésére darabjától 20 p.k., hízalásáért 1 p.fortint számíttatván havonként.

Bővebben értekezhetni bérmentes levél által Bodó Dávid ural. Bernádon, utolsó posta Dicső-Sz.-Márton.

(527) (2-6)

Alóírtak tisztelettel jelentik a t. cz. közönségnek, miszerint ösztönöztetve azon magas pártolás által, melyben rövid megtelepedés k ideje alatt részesültek, angolhoni győ-őköket megbizták Europa-hír „Hon ble Hudson s Bay Compay in London“ a világ minden részéből szerkesztetett börgyűjtemé-nyökből az idej országos vásáron különbféle legértékű, s jobb bűrök beszerzésére; mely megbizásnak miután ügynökök teljes megelé-gedésre eleget tett, figyelmeztetni bátrak a t. cz. közönséget gazdagon kiállított raktárak megsemlélésére, mely jószág, választékos-ság, s lehető mérsékelt áránál fogva, a kül-földiekkel méltán vetekedik, s a mellett, hogy mindennemű szőcs-készletek, s prémek nagy választásban találhatók, megrendeléseket is készséggel fogadva, jól, pontosan, és olcsón végeznek.

Magokat a nagyrédemű t. cz. közönség pártfogásába ajánlják.

Raktárak Kolozsvárt, pacszor b. Szent-kereszti háznál 7-dik sz. alatt.

Probátszki és társa

(480) (8-12)

STEIN JÁNOSNÁL Kolozsvárt, és WITTICH JÓZSEFNÁL M.-Vásárhelyt kapható:

Nagyobb és kisebb (tárczába való) hasonlítás és pénz-átvál-tási táblák tekintettel a folyó évi november elsőjéltől kezdve forgalomba jövő új és régi pénznemekre.

Ára e célszerű tábláknak 1-től 6 kr. p. p.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda Nyomdájában.

Mai számunkhoz van csatolva az új pénzek bonyomatu ábrája.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.